

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.726/2015/5.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
. Kalas Tibor előadó bíró
. Márton Gizella bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: . Kun Sarolta Ügyvédi Iroda
. Kun Sarolta ügyintéző ügyvéd
(cím)

Az alperes: ász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal
(5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 2.)

Az alperes képviselője: főosztályvezető

A per tárgya: gyámhatósági ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Közigazgatási és Munkaügyi
Bíróság

12.K.27.276/2014/15.

Rendelkező rész

A Kúria a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.276/2014/15. számú ítéletét - az új eljárásra adott útmutatás megváltoztatásával - hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Szolnoki Városi Bíróság 12.P.21.863/2009/15. sorszámu végzésében

jóváhagyta a felperes és **B.E.** között a házasságuk felbontása esetére létrejött egyezséget. Az egyezség értelmében a felperes és **B.E.** házasságából 2007. július 28. napján született **S.F.** utónevű gyermek az anya háztartásában került elhelyezésre. Az egyezségben a felek szabályozták a gyermekkel való kapcsolattartás módját. Ennek keretében megállapodásra került sor az időszakos, valamint a rendkívüli kapcsolattartás módjáról és idejéről. Megközelítőleg két éves, az egyezségnek megfelelő kapcsolattartást követően **B.E.** anya kérelme alapján - a megismételt eljárás után - az első fokú gyámhatóság JN-09C/GY/00958-16/2014. számú határozatában a felperes kapcsolattartási jogát korlátozta.

- [2] A felperes fellebbezése alapján az alperes JNC/19/00024-37/2014. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Határozatának indokolása szerint az elsőfokú hatóság döntésének alapját szakértői vélemény képezte, mely szerint a kiskorú szeretne az édesapjával találkozni, a vele való kommunikációt azonban elutasítja. Az elutasítás okaként a szakvélemény az apához kapcsolódó érzelmi kötődés zavarát jelölte meg. Az alperes megítélése szerint az elsőfokú gyámhatóság az eljárás során helyesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azokat egyenként és összességükben vizsgálva hozta meg a döntését. Az eset összes körülményét mérlegelve arra az álláspontra jutott, hogy a gyermek érdeke azt kívánja, hogy az eddig önálló kapcsolattartási mód helyébe felügyelt kapcsolattartás lépjen, a felperes továbbiakban a gyermekkel intézményi keretek között gyakorolhasson kapcsolattartási jogot.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperesi gyámhatóság elmulasztotta a tényállás teljes körű felderítését. Sérelmezte, hogy reá nézve felróható magatartást nem állapított meg, azonban ennek ellenére korlátozta a kapcsolattartás bíróság által jóváhagyott szabályait és rendjét. A felperes hivatkozott arra is, hogy 2010. március 9. napjától kisebb nehézségek mellett a kapcsolattartás jogát gyakorolhatta, és ennek során a gyermeket sem pszichés, sem fizikai bántalom nem érte. Hivatkozott arra is, hogy a gyermek édesanyja a gyermek érdekeit figyelmen kívül hagyva a kapcsolattartást megnehezítésére, annak ellehetetlenítésére törekedett, többször a gyermeket nem adta át. A felperes álláspontja szerint a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Rendelet) 31. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt rendelkezésébe ütközik az alperes határozata, mivel az eljárás során beszerzett szakvélemények konkrét veszélyeztető magatartást a felperes részéről nem tudtak megjelölni, csupán a nevelési hatások esetleges veszélyéről tettek említést.
- [4] Az alperes ellenkérelmében határozatát jogszerűnek tartva,

határozata indokaira tekintettel a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte, egyidejűleg az alperes terhére 100.000 forint perköltség megfizetését írta elő. Az elsőfokú bíróság felhívta a Rendelet 31. § (1)-(2) bekezdéseit, kiemelve, hogy az alperes nem vitásan a felperes kapcsolattartási jogát az egyezséghez képest korlátozta, amely az elvitel jogának megvonásában jelent meg, felügyelet melletti kapcsolattartási rend kialakításával. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg a keresettel egyezően, hogy az alperes nem bizonyított olyan magatartást a felperes terhén, amely a kapcsolattartási jog módosítását megalapozhatta volna. Kiemelte, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során az alperes helytelen módszert alkalmazott. A gyámhatósági eljárás során keletkezett szakvélemények alapján kísérelte meg indokolni döntésének helyességét anélkül, hogy a korlátozásra okot adó felperesi magatartást bizonyította volna.
- [6] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy a 7 éves gyermek apával szemben kialakult magatartása, a kapcsolattartás során tanúsított reakciói az idő múlásával egyre inkább helyrehozhatatlan következményekkel jár, a gyermek és a felperes apa közötti kapcsolat kialakításának irányába nem mutat az alperes által szabályozott kapcsolattartási rend. A kapcsolattartás alperes által meghatározott módja a kiskorú érdekét nem szolgálja. Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339. § (2) bekezdése szerint hatályon kívül helyezte, és az új eljárás tartalmára nézve előírta, hogy alperes köteles az anya kérelmét elutasítani.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sértette a Pp. 339. § (1) és (3) bekezdéseit, elsősorban azáltal, hogy ítéletében előírta, milyen tartalmú döntést kell hoznia az új eljárásban. Az alperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Rendelet 31. § (2) bekezdését, és tévesen értékelte a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítást is. Az alperes álláspontja az volt, hogy a rendelkezésre álló szakvélemények kellő indokát adták a kapcsolattartás korlátozásának és újra szabályozásának, mivel a

felperes és a gyermek kontrollált körülmények közötti kapcsolattartását javasolták. Az alperes kiemelte továbbá, hogy eleget tett a tényállás-tisztázási kötelezettségének, és a szakvélemények formájában rendelkezésre álló bizonyítékok alapján hozta meg a döntését. Az alperes hivatkozott a Pp. 339/A. §-ára is, hangsúlyozva, hogy az elsőfokú bíróság nem szerzett be olyan bizonyítékot, melyek a kapcsolattartás téves szabályozását alátámasztanák.

- [8] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályában való fenntartását és az alperes perköltségben marasztalását kérte. A felperes szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Rendeletben foglalt okok, tehát elsősorban a veszélyeztető és visszaélésszerű magatartás lehetne a kapcsolattartási jog korlátozásának alapja, ugyanakkor az alperes ilyen magatartást megnevezni nem tudott. A felperes kiemelte, hogy a szakértői véleményekben meghatározott kapcsolattartási mód a megfelelő apa-gyermek viszony helyreállítására alkalmatlan, és ez az eljárás alatt be is bizonyosodott. A felperesi megítélés szerint az alperesi közigazgatási határozat jogszabálysértő, erre tekintettel annak hatályon kívül helyezése az elsőfokú bíróság által megjelölt indokokból jogszerű volt. Az alperes veszélyeztető magatartás hiányában foszthatta meg a felperest az elvitel lehetőségét is magában foglaló kapcsolattartás jogától, ugyanakkor az alperesi eljárásban veszélyeztető magatartás megjelölésére nem került sor, s arra vonatkozó bizonyíték sem merült fel.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat. A Rendelet 27. § (1) bekezdése értelmében a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek között a családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás szabályozásának fontos eleme a Rendelet 29. § (4) bekezdése, valamint a 29/A. § (3) bekezdése szerint a gyermek érdeke. A Rendelet a kapcsolattartási jog korlátozását szigorú feltételekhez köti, melynek alapja a 31. § (2) bekezdése szerint - szintén a gyermek érdekében kiindulva - a jogosult visszaélése a gyermek, vagy a gyermeket nevelő sérelmére. Visszaélésnek, felróható magatartásnak minősül az is, a Rendelet értelmében ha a jogosult nem a bíróság vagy a gyámhivatal döntésének megfelelően él kapcsolattartási jogával, vagy ezen kötelezettségének önhibájából nem tesz eleget. Az elsőfokú bíróság az előzőekben hivatkozott jogi kereteket helytállóan értelmezte, és az a döntés is törvényes, melynek értelmében kapcsolattartási jog korlátozásának jogszabályi feltételei hiányoznak. A kapcsolattartási ügyben nem lehet figyelmen kívül hagyni - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott -, hogy a szülők

korábban a kapcsolattartás kérdését a bíróság által jóváhagyott egyezségben rendezték. A gyermeket nevelő anya az egyezségben foglaltaktól eltérő kapcsolattartás megállapítását kérte, mely tartalmilag a kapcsolattartás idejének szűkítését és a Rendelet szerinti, ún. felügyelt kapcsolattartást jelent.

- [10] Az elsőfokú bíróság helytállóan tette vizsgálat tárgyává a Rendelet 31. § (2) bekezdésének feltételeit, illetőleg azt, hogy ennek bizonyítása a gyámhatósági eljárásban mennyiben történt meg. Az elsőfokú bíróság teljes körűen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a részéről végzett bizonyíték-értékelési tevékenység megalapozott és okszerű volt, annak felülbírálatára a Kúria nem látott alapot. Hangsúlyozza azt is a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárásban csak kivételesen kerülhet sor a jogerős ítéletben foglalt bizonyíték mérlegelési tevékenység megváltoztatására, elsősorban akkor, ha a bizonyítékok értékelése a jogerős ítéletben hiányos, ellentmondó, vagy okszerűtlen volt.
- [11] Az elsőfokú bíróság értékelte a gyámhatósági eljárásban beszerzett bizonyítékokat, azok súlyára külön kitért, kiemelve, hogy az alperes által hivatkozott szakvélemények a Rendelet 31. § (2) bekezdésében írt feltételeket, különös tekintettel felperes visszaélésére a gyermeke sérelmére, nem igazolták. Megalapozott volt az elsőfokú bíróság arra történő hivatkozása, hogy a szakértői vélemények alátámasztják a gyermek kapcsolattartás iránti igényét, illetve a felperes kapcsolattartásban meglévő motiváltságát. Az elsőfokú bíróság értékelte a kapcsolattartási ügy irataiból megállapítható, szülők közötti ellentmondásos viszonyt, és a kapcsolattartás kérdésében az érintettek időben változó, nem egyértelmű nyilatkozatait.
- [12] Az elsőfokú bíróság álláspontjának helyességét támasztja alá továbbá a felülvizsgálati eljárás során becsatolt azon gyámhatósági határozat, amelyet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal T.-i Járási Hivatala hozott JN-09/HGY/00056-4/2016. szám alatt 2016. január 14. napján. Ebben az elsőfokú gyámhatóság a gyermek szülei közötti folyamatos apai kapcsolattartásra vonatkozó egyezséget jóváhagyta. Az egyezség értelmében a felperes jogosult a gyermekkel felügyelt kapcsolattartás keretében találkozni páros héten szombati napon 8-tól 9 óráig a Gyermekjóléti Központ helyiségében. A határozat indokolása szerint mindkét szülő elfogadta a felügyelt kapcsolattartás biztosítását, a helyszínét és időpontjának meghatározását.
- [13] A Kúria nem találta megalapozottnak a felülvizsgálati kérelem hivatkozását az elsőfokú bíróság eljárási típusú jogszabálysértésére sem. Az elsőfokú bíróság a gyámhatósági ügyben az ügy valamennyi bizonyítékának és körülményének vizsgálata alapján végleges döntést hozott, melynek értelmében jogsértő a korábbi egyezségben foglalt kapcsolattartás megváltoztatása. A Pp. 339. § (1) és (2) bekezdése a gyámhatósági határozat megváltoztatását nem teszi lehetővé, ugyanakkor az elsőfokú bíróságot a törvény alapján megilleti az a lehetőség, hogy az új

eljárás tartalmát a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján meghatározza. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 109. § (4) bekezdése szerint a hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkezése és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el. Téves a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozandó döntés tartalmának meghatározásával hatáskörét túllépte, mivel a törvényes döntés a rendelkezésre álló eljárásjogi keretek között csak ilyen módon hozható meg. A Pp. 339. § (1) bekezdésében írt új eljárás nem csupán eljárási kötelezettséget jelenthet a közigazgatási szerv részéről, hanem az eljárás tartalmának meghatározását is. Megteheti a bíróság, ha annak feltételei rendelkezésre állnak. A közigazgatási bírói gyakorlat egyértelmű abban a tekintetben, hogy azon közigazgatási határozatok esetében is lehetőség van az ügy végleges eldöntésére, ahol határozat megváltoztatására a Pp. 339. § (2) bekezdése alapján nincs lehetőség. Ezekben az esetekben a végleges döntés az új eljárás tartalmának egyértelmű meghatározásával biztosítható.

- [14] A Kúria utal arra is, hogy alperest arra tekintettel is eljárási kötelezettség terhelte, mivel a gyámhatósági eljárás kérelemre indult, és az alperesi határozat hatályon kívül helyezésére tekintettel a gyermek anyjának előterjesztett kérelméről a hatósági eljárásban dönten kell.
- [15] Az előzőek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, az elsőfokú bíróság a Rendelet szabályainak helyes értelmezésével, a bizonyítási anyag teljes körű és ítéletben megindokolt értékelése mellett hozta meg döntését. A Kúria - figyelembe véve a kapcsolattartás folyamatos jogviszony jellegét - az első fokú bíróság által az új eljárás vonatkozásában tett útmutatást részben megváltoztatta. Ennek értelmében az alperesnek az új eljárásban a döntését a felek között időközben létrejött egyezségnek megfelelően kell meghoznia, fokozottan figyelembe véve az egyezség hatósági jóváhagyásakor rögzített újabb körülményeket.
- [16] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [17] *A bontóperi egyezség alapján létrejött kapcsolattartás korlátozása hatósági eljárásban kizárólag a gyermek érdekében és a Rendelet 31. § (2) bekezdése szerinti feltételek bizonyítása esetén lehetséges.*

Záró rész

- [18] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésére tekintettel a sikertelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperest kötelezte a felperes ügyvédi képviselésével

felmerült perköltségének megtérítésére. A perköltség összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozta meg.

- [19] A felülvizsgálati eljárásban felmerülő eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a alapján, figyelemmel az alperes személyes illetékmentességére az állam viseli.
- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. április 20.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Kalas Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró